

The Pattern of Strategies and Consequences of the Development of Educational Competencies of Teachers of Physical Education and Sport Science Faculties in Iraq

Muntadher Hussein Sabut Al-Attab¹, Vahid Saatchian^{*2}, Ismael Abd Zaid Ashour Al-Kareemawi³, Javad Gholamian⁴

¹ PhD student in Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

² Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Imam Reza International, Mashhad, Iran

³ Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Mustansiriyah, Babel, Iraq

⁴ Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

* **Corresponding author:** saatchianv@gmail.com

Received: 2024-07-21

Accepted: 2024-08-19

Abstract

Background and purpose: The aim of the current research was to develop a model of strategies and consequences of developing the educational competencies of teachers of physical education and sports sciences faculties in Iraq.

Methodology: This research was a qualitative research in terms of practical purpose, in terms of descriptive-analytical data collection method and in terms of execution method. In the current research, in order to collect data, 16 articles and interviews with 9 elites were used, and then Strauss and Corbin's method was used to analyze the obtained data.

Results: Based on the findings from the qualitative results, for strategies there are 72 concepts, 7 sub-categories and 3 main categories (development of personal knowledge, attention to education and classroom and students' growth and development) and for achievements there are 24 concepts, 6 sub-categories and 3 main categories. (development of physical education and sports sciences, improvement of quality of life and cultivation of moral traits) and a total of 374 concepts, 39 subcategories and 15 main categories related to the development of educational competencies of teachers of physical education and sports sciences faculties in Iraq were identified.

Conclusion: Therefore, it can be seen that the teachers of the faculties of physical education and sports sciences in Iraq, in addition to the growth, improvement and development of their educational competencies, should also consider the growth and development of students and always try to develop their personal knowledge. to provide them with the best and latest educational materials.

Keywords: Educational competencies, Physical education teachers, Iraq, Sports Science Development

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Saatchian, V. (2025). The Pattern of Strategies and Consequences of the Development of Educational Competencies of Teachers of Physical Education and Sport Science Faculties in Iraq *JNACE*, 6(4): 44-59.

الگوی راهبردها و پیامدهای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی عراق

منتظر حسین سابط العتاب^۱، وحید ساعتچیان^{۲*}، اسماعیل عبد زید عاشور الکریمای^۳، جواد غلامیان^۴

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
^۲ استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران
^۳ استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه مستنصریه، بابل، عراق
^۴ استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
 * نویسنده مسئول: saatchianv@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۵/۲۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۴/۳۱

چکیده

زمینه و هدف: هدف از پژوهش حاضر، تدوین الگوی راهبردها و پیامدهای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق بود. روش پژوهش: این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر شیوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات توصیفی-تحلیلی و از نظر شیوه‌ی اجرا از نوع تحقیقات کیفی بود. در پژوهش حاضر، به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از ۱۶ مقاله و مصاحبه با ۹ نفر از نخبگان، و سپس از روش استراوس و کوربین به‌منظور تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده، استفاده شد. یافته‌ها: بر پایه‌ی یافته‌های حاصل از نتایج کیفی، برای راهبردها ۷۲ مفهوم، ۷ مقوله‌ی فرعی و ۳ مقوله‌ی اصلی (توسعه‌ی دانش شخصی، توجه به آموزش و کلاس درس و رشد و توسعه‌ی دانشجویان) و برای پیامدها ۲۴ مفهوم، ۶ مقوله‌ی فرعی و ۳ مقوله‌ی اصلی (توسعه‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، بهبود کیفیت زندگی و پرورش صفات اخلاقی) و مجموعاً ۳۷۴ مفهوم، ۳۹ مقوله‌ی فرعی و ۱۵ مقوله‌ی اصلی مربوط به توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق شناسایی شدند. نتیجه‌گیری: بنابراین، می‌توان دریافت که معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور عراق علاوه بر رشد، بهبود و توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی خود، باید رشد و توسعه‌ی دانشجویان را نیز مدنظر قرار داده و همواره تلاش نمایند تا با توسعه‌ی دانش شخصی خود، بهترین و تازه‌ترین مطالب آموزشی را در اختیار آنان قرار دهند.

واژگان کلیدی: شایستگی‌های آموزشی، معلمان تربیت‌بدنی، کشور عراق، توسعه‌ی علوم ورزشی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: حسین سابط العتاب، منتظر، ساعتچیان، وحید؛ عبد زید عاشور الکریمای، اسماعیل؛ غلامیان، جواد. (۱۴۰۳) الگوی راهبردها و پیامدهای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی عراق. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، (۴): ۵۹-۴۴.

دانش‌آموزان را بر عهده دارد (هنری، ۱۳۹۷). با توجه به ماهیت خاص کلاس‌های تربیت‌بدنی از نظر سازماندهی، روابط انسانی، مهارت‌های آموزشی و روانی - اجتماعی، دبیران تربیت‌بدنی و مربیان ورزش، عهده‌دار مسئولیت‌های سنگین و خطیری می‌باشند (سامخانی و همکاران، ۱۳۹۳).

با توجه به تغییر و تحولات روزافزون علوم مختلف از جمله تربیت‌بدنی و همچنین پیشرفت سریع فناوری در عصر حاضر، لازم است دانش، نگرش و مهارت معلمان تربیت‌بدنی نیز به‌روز و افزوده گردد (ایزدی و همکاران، ۱۳۹۸). معلم تربیت‌بدنی برای این‌که بتواند اهداف تعیین‌شده را محقق سازد، خود نیز باید ضمن برخورداری از سطح مطلوب و مناسبی از آمادگی جسمانی و مهارت‌های ورزشی و اطلاعات علمی، از صلاحیت‌ها و شایستگی‌ها و استانداردهای لازم و توانمندی این حرفه برخوردار باشد، زیرا اگر معلمان تربیت‌بدنی دانش، مهارت و آمادگی جسمانی مطلوبی نداشته باشند، قادر نخواهند بود دانش‌آموزان را در فعالیت‌های ورزشی برانگیزانند (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۶). معلمان تربیت‌بدنی، باید با علم روز دنیا پیش رفته و به معلومات خود که در طی دوره‌ی ورزشی و ضمن تحصیلات دانشگاهی کسب کرده‌اند، اکتفا نکنند، زیرا با توجه به سرعت پیشرفت علم تربیت‌بدنی، امکان دارد به معلمان غیرمفید تبدیل شوند (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸). براساس آمار موجود که از سوی معاونت برنامه‌ریزی و توسعه‌ی مدیریت وزارت آموزش و پرورش منتشرشده، وضعیت نیروی انسانی در تربیت‌بدنی مطلوب نیست و رسیدن به اهداف این درس، نیازمند وجود نیروی متخصص می‌باشد (ایزدی و همکاران، ۱۳۹۸).

در مطالعات انجام‌شده در زمینه‌ی شایستگی، برخی از صاحب‌نظران شایستگی را انتقال، شناسایی، ترکیب و فعال کردن مجموعه‌ای از دانش‌ها و مهارت‌ها تعبیر می‌کنند که به حل موقعیت‌های مشکل‌زا، منجر می‌شود. آن‌ها تأکید می‌کنند که باید میان شایستگی و مهارت تفاوت قائل شد (Kiffer & Tchibozo, 2013). تعریفی که از شایستگی بسیار مورد توجه همگان قرار دارد، عبارت است از مجموعه ویژگی‌های اساسی و مهم در افراد که به عملکرد مؤثر و سطح بالا در کار می‌انجامد (Wardani et al, 2021). در واقع، اصطلاح شایستگی برای توصیف مجموعه‌ای از رفتارهایی به کار می‌رود که ترکیبی پیچیده و واحدی از دانش، مهارت، توانایی‌ها و انگیزه‌ها را منعکس می‌کند و با عملکرد در یک نقش خاص مرتبط است (رستمی و همکاران، ۱۳۹۸). هنگامی که از شایستگی‌های معلمان سخن می‌گوییم، منظور آن چیزی است که به آن‌ها کمک می‌کند تا در شرایط مختلف، چارچوب‌ها و شرایط مختلف بتوانند بهتر و مؤثرتر عمل کنند. از این‌رو آنچه لازم است، فقط

امروزه، همگان بر اهمیت نقش انسان‌ها در سازمان پی برده‌اند و از آن، به‌عنوان سرمایه‌های فکری یاد می‌کنند که بهره‌وری سایر سرمایه‌های سازمان، به میزان خبرگی و دانش‌گر بودن سرمایه‌ی انسانی بستگی دارد (نظرزاده دناک و محمودی، ۱۴۰۳). از این‌رو، منابع انسانی ارزشمندترین دارایی هر سازمان بوده و توسعه‌ی آن یکی از راهکارهای مؤثر بهبود عملکرد، افزایش بهره‌وری و استفاده‌ی بهینه از قابلیت‌ها و توانایی‌های فردی و گروهی افراد، برای دستیابی به اهداف سازمانی است (ناصری فر و همکاران، ۱۳۹۷). توسعه‌ی منابع انسانی، چارچوبی برای کمک به کارکنان در توسعه‌ی مهارت‌ها، دانش و توانایی‌های فردی و سازمانی از طریق ارائه‌ی فرصت‌های آموزشی، توسعه‌ی کار راه، برنامه‌ی جانشینی، مدیریت و توسعه‌ی عملکرد، مربیگری و توسعه‌ی سازمانی، تحقق اهداف سازمانی را فراهم می‌آورد (محمدی و شریف‌زاده، ۱۳۹۶). از آنجا که توسعه‌ی منابع انسانی، کلید موفقیت هر سازمان است، به‌عنوان شیوه‌ای کارآمد در هر مؤسسه به کیفیت تجهیز کارکنان به مهارت‌های شغلی بستگی دارد. توسعه‌ی معلمان نیز مانند دیگر کارکنان، از طریق آموزش امکان‌پذیر است (رضوانیان و همکاران، ۱۳۹۹). در بنیان‌گذاری نظام‌های تربیتی، معلم بنیان اصلی است، بر همین پایه، سیستم‌های آموزشی پیشرو در دهه‌های اخیر، به استانداردهای نیروهای آموزشی پرداخته‌اند. معیارهای تربیت حرفه‌ای معلمان، مطابق با رشد و توسعه‌ی فرهنگ و سایر عناصر کلان اجتماعی فراهم می‌آید، چراکه تعلیم و تربیت به‌عنوان جریانی پویا با نقش‌های متفاوتی که معلم و شاگرد ایفاء می‌کنند، شکل می‌گیرد (میرحسینی و همکاران، ۱۳۹۸).

تربیت‌بدنی و ورزش، بخش مهمی از برنامه‌ی آموزشی مدرسه و فرآیند تربیت و پرورش کودکان، نوجوان و جوانان را تشکیل می‌دهد. فعالیت‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه، از حرکات ساده تا بازی و ورزش قهرمانی را شامل می‌شوند. معلمان و مربیان ورزش، مربیان حرکت و بازی بوده و می‌کوشند تا سلامت کلی فرد (جسمانی و روانی) و مهارت‌های حرکتی - ورزشی را در فراگیران توسعه دهند (Zare Abandansari et al, 2022). به اعتقاد صاحب‌نظران و کارشناسان، یکی از عوامل دستیابی به رسالت تربیت‌بدنی در همه‌ی زمینه‌ها، وجود معلمان تربیت‌بدنی توانمند و اثربخش است (Winnick & Porretta, 2016). معلم تربیت‌بدنی و ورزش، به‌عنوان جزئی از نیروی انسانی در آموزش و پرورش، وظایف خطیری همچون ایجاد آمادگی بدنی، ایجاد صفات اخلاقی و اجتماعی پسندیده، پُر کردن صحیح اوقات فراغت و آموزش شیوه‌ی درست زندگی به

دستیابی به اهداف آموزشی نیست، بلکه آن چیزی است که معلمان را قادر می‌سازد آن اهداف را برآورده کنند (بذرافشان و همکاران، ۱۴۰۰). یکی از بهترین تعاریف از شایستگی‌های معلمان را (Vare et al (2019) در پژوهش خود ارائه داده‌اند. به‌زعم آن‌ها، هنگامی که از شایستگی‌های معلمان سخن می‌گوییم، منظور چیزی است که به آن‌ها کمک می‌کند در موقعیت‌ها، چارچوب‌ها و شرایط مختلف مؤثرتر عمل کنند. هنری (۱۳۹۷)، معتقد است که یک معلم خوب باید دارای ویژگی‌های شخصیتی (برخورداری از سلامت جسمی و روانی، پایبندی به ارزش‌ها و اصول انسانی و اجتماعی، برخورداری از استعدادها و قوای ذهنی نسبتاً خوب) و ویژگی‌های حرفه‌ای و فنی (شایستگی عمومی، فنی و حرفه‌ای) باشد، چراکه موفقیت دانش‌آموزان پیوندی ناگسستنی با وجود معلمان مؤثر دارد؛ از این‌رو باید اطمینان حاصل شود که معلمان به سطحی مناسب از شایستگی‌ها رسیده‌اند.

توجه به توسعه منابع انسانی برای تجهیز هرچه توانمندتر کردن مدیران و کارکنان، به‌عنوان ارزشمندترین سرمایه‌های سازمان‌ها، معرف این واقعیت است که در رویکرد جهانی مبتنی بر دانش، انسان یک منبع استراتژیک تعیین‌کننده در سازمان‌ها به حساب می‌آید و پرورش و توانمندسازی او، باعث توسعه پایدار اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی می‌شود (Vaughn et al, 2022). از سوی دیگر، عدم اطمینان فزاینده محیط، سازمان‌ها را با چالش‌های مهمی روبرو کرده و تمامی شرکت‌ها بسته به نوع محیطی که در آن فعالیت می‌کنند، کمابیش با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند. مؤثرترین روشی که می‌تواند سازمان‌ها را برای مقابله با این شرایط متغیر مهیا سازد، رشد قابلیت‌های پویا است.

سازمان‌ها بیش از هر زمان دیگری با شکاف‌های بزرگ‌تر و آینده‌ای نامطمئن در نتیجه تغییر ماهیت رقابتی و نیازهای مشتری مواجه هستند. در این راستا، دانشگاه‌ها و کالج‌های خصوصی، باید راه‌هایی را برای مقابله با محیط‌های در حال تغییر تعیین کنند که نیازمند درک حرکت‌های استراتژیک، کشف و ضبط مداوم آن‌ها و تغییر ساختار سازمانی است. همچنین سازمان‌های معلمان با چالش‌های عملیاتی و استراتژیک متنوعی در میان بی‌ثباتی روزافزون آموزش عمومی در سطح جهانی مواجه هستند (Couture et al, 2020).

مشکلاتی که بسیاری از معلمان در سازماندهی شرایط بهینه برای رشد شخصیت دانش‌آموزان با آن مواجه هستند، اغلب با فقدان مهارت‌های پیش‌بینی همراه است. تسلط بر مهارت‌های پیش‌بینی آموزشی، از قبل در طول تحصیل در دانشگاه امکان‌پذیر است. با این حال، مشکل یافتن ابزار آموزشی مؤثر

برای شکل‌گیری آن‌ها تا حد زیادی حل‌نشده باقی‌مانده است. تعلیم و تربیت، جریانی پویا است که با نقش‌های متفاوتی که معلم و شاگرد در آن ایفا می‌کنند، شکل می‌گیرد. در این فرآیند، معلمان با صلاحیت حرفه‌ای خود از جمله صلاحیت علمی اخلاقی و عاطفی، بر روی شاگردان خود اثر می‌گذارند. شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان، در کارآمد بودن آن‌ها و در نتیجه، تحقق اهداف مدرسه و نظام آموزش و پرورش و دانشگاه، نقش اساسی دارد. بنابراین، در پژوهش حاضر سعی شده است تا با تدوین الگوی راهبردها و پیامدهای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی عراق، علاوه بر شناسایی و کشف مهم‌ترین و تأثیرگذارترین عوامل در این راستا، الگویی مفید، جامع و کاربردی را در اختیار این افراد و کلیه‌ی افراد مرتبط قرار داد. لذا سوال اصلی پژوهش بدین شرح می‌باشد که راهبردها و پیامدهای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی عراق کدام‌اند؟

روش

پژوهش حاضر، از نوع پژوهش‌های کیفی^۱ است. این پژوهش، به روش طرح‌های پژوهش کیفی - اکتشافی انجام شد. در طرح‌های پژوهش کیفی - اکتشافی، پژوهشگر درصدد زمینه‌یابی درباره‌ی موقعیت نامعین می‌باشد. برای این منظور، ابتدا به گردآوری داده‌های کیفی پرداخته می‌شود. انجام این مرحله، پژوهشگر را به توصیف جنبه‌های بی‌شماری از پدیده حمایت می‌کند. با استفاده از این شناسایی اولیه، امکان صورت‌بندی سؤال‌هایی درباره‌ی بروز پدیده‌ی مورد مطالعه (تدوین مدل پارادایمی توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق) فراهم می‌شود. این مرحله، به شناسایی مقولات مرتبط با موضوع که شامل شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردهای کنش / کنش متقابل و پیامدها است، می‌پردازد

در بخش اول فرآیند جمع‌آوری داده‌ها، با استفاده از روش کتابخانه‌ای شامل بررسی اسناد و مدارک، گزارش‌های مستند، کتاب، مقالات علمی معتبر و وب‌سایت‌های معتبر در زمینه‌ی موضوع پژوهش به جمع‌آوری داده‌ها در مورد مؤلفه‌های پژوهش پرداخته شد که در نهایت، ۱۶ مقاله در رابطه با موضوع پژوهش مورد استفاده قرار گرفتند، سپس در بخش دوم مصاحبه‌های کیفی با اعضای هیئت‌علمی دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در کشور عراق، انجام گرفت. معیار انتخاب مصاحبه‌شوندگان، داشتن سابقه‌ی کار یا فعالیت، یا سابقه‌ی پژوهشی حداقل ۵ سال در رابطه با موضوع تحقیق بود. از نظر

حجم نمونه، معیار اشباع نظری، نشان‌دهنده‌ی کفایت حجم نمونه بود. معیار اشباع نظری، تکرار داده‌های قبلی بود که پژوهشگران با آن مواجه شدند. به عبارت دیگر، مقصود از اشباع نظری، مرحله‌ای است که در آن داده‌های جدیدی در ارتباط با مقوله به دست نیامده و روابط بین مقوله‌ها برقرار و تأیید شده است. در مجموع، با ۹ نفر مصاحبه صورت گرفت. انجام شد. با عنایت به میانی نظری پژوهش‌های کیفی، هم‌زمان با انجام مصاحبه‌ها، تحلیل و کُدگذاری آن‌ها نیز انجام پذیرفت. سپس، به ترتیب تلخیص، عرضه و نتیجه‌گیری از یافته‌ها انجام گردید تا به شناسایی فهرست نهایی عوامل مؤثر بر توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق منجر شد.

چهار معیار (مقبولیت، انتقال‌پذیری، تأییدپذیری و قابلیت اطمینان) برای پژوهش کیفی می‌باشد و معیارهایش با چهار

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

جدول ۱: نتایج بررسی پایایی دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون
۱	P1	۲۱	۹	۳	٪۸۵
۲	P5	۲۵	۱۰	۶	٪۸۰
۳	P6	۲۲	۱۰	۴	٪۹۰
	کل	۶۸	۲۹	۱۳	٪۸۵

یافته‌ها

در ابتدا، ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان، ارائه گردیده است (جدول ۲).

در نهایت به منظور تأییدپذیری پژوهش، از نظرات چند نفر از اساتید گروه مدیریت ورزشی که خارج از فرایند مصاحبه‌ها بودند استفاده گردید و نظرات آنان اعمال گردید.

جدول ۲: ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان

منبع	جنسیت	سمت	مدرک تحصیلی	سابقه‌ی
P1	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری مدیریت ورزشی	۲۱ سال
P2	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری مدیریت ورزشی	۱۸ سال
P3	زن	هیئت علمی دانشگاه	دکتری فیزیولوژی ورزشی	۱۵ سال
P4	زن	هیئت علمی دانشگاه	دکتری آسیب‌شناسی ورزشی	۱۰ سال
P5	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری مدیریت ورزشی	۱۲ سال
P6	زن	هیئت علمی دانشگاه	دکتری روانشناسی ورزشی	۱۹ سال
P7	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری فیزیولوژی ورزشی	۲۵ سال
P8	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری مدیریت ورزشی	۲۱ سال
P9	مرد	هیئت علمی دانشگاه	دکتری مدیریت ورزشی	۱۷ سال

همان‌طور که از جدول (۱) مشخص می‌شود، براساس جنسیت از میان ۹ مصاحبه‌شونده، ۳ نفر زن و ۶ نفر مرد بودند. براساس مدرک تحصیلی، هر ۹ نفر دارای مدرک دکتری بودند که از این میان ۵ نفر دارای دکتری مدیریت ورزشی، ۲ نفر دارای دکتری

فیزیولوژی ورزشی، ۱ نفر دارای دکتری آسیب‌شناسی ورزشی و ۱ نفر دارای دکتری روانشناسی ورزشی بودند. براساس سابقه نیز، حداقل سابقه‌ی مرتبط افراد با موضوع پژوهش ۱۰ سال و حداکثر ۲۵ سال بوده است.

در ادامه نتایج حاصل از مصاحبات صورت گرفته در غالب است: کدهای باز، محوری و گزینشی در جدول ذیل قابل مشاهده

جدول ۳: مقولات فرعی وابسته به عامل توسعه‌ی دانش شخصی

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
توسعه‌ی دانش شخصی	ارتقای مداوم دانش خود	درگیر شدن معلم با شبکه‌های حرفه‌ای تدریس و گروه‌های وسیع‌تر. شرکت در دوره‌های کوتاه‌مدت و عملی برای به‌روز کردن دانش تخصصی خود. تقویت و ارتقای توانمندی‌های کلامی و فن بیان خود. ارتباط داشتن با گروه‌های علمی مرتبط با رشته‌ی خود. همکاری و تشریک‌مساعی با همکاران خود. مشارکت‌جویی علمی و تبادل تجارب و دستاوردهای علمی و حرفه‌ای در سطوح مختلف.
	آگاهی و دانش	حرکت در راستای شرح وظایف. ارزشیابی منظم و سازنده. توجه به ظاهر خود و سلامتی و بهداشت شخصی. به‌کارگیری و تقویت روش‌های نو و خلاقانه در فرآیند آموزش. اصلاح ساختار و فرآیندها به‌صورت مداوم و به‌منظور ارتقای اثربخشی آموزش. گوش دادن فعال به دانشجویان در کلاس درس. ارتقای مداوم خود به‌ویژه در روش‌های تدریس و آموزش. دانش در خصوص مدل‌های سازمانی کلاس درس. تقویت دانش پایه و اطلاعات عمومی خود، قبل از تدریس هر موضوع. جلب‌توجه دانشجویان به فرآیند تدریس با استفاده از مهارت‌های کلامی. ارتقای دانش و مهارت‌های خود. بازانديشی و نقادی مداوم شیوه‌ی عمل تربیتی خود و دیگران به‌منظور اصلاح و بهسازی آن. آشنایی با شیوه‌های متفاوت ارزشیابی و استفاده از آن‌ها. استفاده از نتایج ارزشیابی برای تعدیل و اصلاح آموزش.

با توجه به نتایج جدول ۳، از مجموع ۷۲ کُد باز مرتبط با راهدردها، ۲۰ کُد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل توسعه‌ی دانش شخصی بودند که این عامل خود از ۲ عامل محوری ارتقای مداوم دانش خود و آگاهی و دانش تشکیل گردیده است.

جدول ۴: مقولات فرعی وابسته به عامل توجه به آموزش و کلاس درس

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
توجه به آموزش و کلاس درس	تأکید بر پژوهش	به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی جدید. ارائه مطالب بر اساس تحقیقات. تلفیق پژوهش در آموزش. تشکیل تیم‌های تحقیقاتی. تقویت فعالیت‌های تیمی و کار گروهی دانشجویان با دادن پروژه‌های علمی به آنان. ترویج کار تیمی و گروهی در کلاس درس. مطالعه‌ی منظم پژوهش‌های علمی مرتبط با تربیت‌بدنی. جستجو و تحلیل نظریه‌ها و تازه‌های علمی مربوط به تربیت‌بدنی. تحلیل مفاهیم و مهارت‌های اساسی تربیت‌بدنی و استفاده از آنان در فرآیند آموزش. دانش‌افزایی مستمر و روزآمد کردن اطلاعات علمی و تخصصی. توسعه‌ی شایستگی‌های پژوهشی و به‌کارگیری آن برای بهسازی شیوه‌ی تدریس.

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کُد های باز
	ایجاد کلاس درس پویا	<p>بیان احساسات و اعتقادات خویش به نحوی مناسب. رفتار عادلانه استاد. توجه به تفاوت‌های فردی. ایجاد جو و فضای باز. رعایت نظم در کلاس. ایجاد انگیزه و نشاط در کلاس درس. ایجاد محیطی برای پذیرش مسئولیت و انجام کار گروهی و مستقل یادگیرندگان. فراهم آوردن فرصت برابر برای تمامی افراد حاضر در کلاس تربیت‌بدنی. ایجاد فرصت‌های برابر برای دانشجویان در رشد و مهارت آموزشی آنان. ارائه‌ی بازخورد مناسب به دانشجویان. داشتن صبر و حوصله در کلاس و در پاسخ به سؤالات دانشجویان. استفاده از مثال‌های مناسب در فرآیند آموزش. داشتن راهبردهای مناسب در پرورش خلاقیت و حل مسئله‌ی دانشجویان. الهام بخشی به دانشجویان با معرفی افراد الگو. انعطاف‌پذیر بودن در آموزش.</p>
	برنامه‌ریزی آموزشی مناسب	<p>به‌کارگیری راهبردهای مناسب در طرح سؤالات جهت کمک به دانشجویان برای تفکر و حل مسئله. به‌کارگیری راهبردهایی برای افزایش تفکر انتقادی و ایجاد تجربه‌های یادگیری. برخورداری از آگاهی و مهارت‌های ذهنی به‌منظور شناخت و تحلیل مسائل مختلف. دانستن مواد و منابع تدریس. کمک به دانشجویان در درک مسائل به روش علمی. تهیه و تدوین طرح درس روزانه.</p>

برنامه‌ریزی آموزشی مناسب، تأکید بر پژوهش و ایجاد کلاس درس پویا تشکیل گردیده است.

با توجه به نتایج جدول ۴، از مجموع ۷۲ کُد باز مرتبط با راهبردها، ۳۲ کُد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل توجه به آموزش و کلاس درس بودند که این عامل خود از ۳ عامل محوری

جدول ۵: مقولات فرعی وابسته به عامل رشد و توسعه‌ی دانشجویان

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کُد های باز
رشد و توسعه‌ی دانشجویان	پرورش افراد کارآمد	<p>هدایت فراگیران در انتخاب و استفاده از امکانات و رشته‌های ورزشی. ایجاد انگیزه و اعتماد در دانشجو. ایجاد بستر رشد و توانمندسازی دانشجویان. تقویت فعالیت‌های دانشجویان از طریق تشویق و پاداش. استفاده‌ی مناسب از تشویق و تنبیه. تفویض اختیارات و مسئولیت‌های مختلف به دانشجویان در حین دوره‌ی آموزش. تقویت جنبه‌های همدلانه و روابط دوستانه بین دانشجویان. برخورد توأم با عدالت با دانشجویان با توجه به تنوع، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آنان. توجه به علایق، استعدادها، نیازها و توانایی‌های متفاوت دانشجویان.</p>

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
	تأکید بر یادگیری دانشجویان	<p>فراهم کردن فرصت برای مشارکت تمامی دانشجویان در فعالیتهای آموزشی از طریق برنامه‌ریزی دقیق برای تجارب یادگیری.</p> <p>تعیین اهداف یادگیری چالش‌برانگیز و طراحی، تنظیم و توالی برنامه‌های یادگیری.</p> <p>تلفیق فناوری‌های دیجیتال در فرایند یاددهی و یادگیری.</p> <p>ایجاد محیط جذاب و مناسب برای یادگیری.</p> <p>استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش تربیت‌بدنی.</p> <p>استفاده از دانش تخصصی در طراحی موقعیتهای یادگیری در کلاس درس.</p> <p>معنادار کردن امر یادگیری با ایجاد پیوند بین آموخته‌های قبلی و جدید دانشجویان.</p> <p>ایجاد علاقه و هیجان در دانشجویان نسبت به یادگیری با تأکید بر اهمیت دانش و مهارت‌های گنجانده‌شده در درس.</p> <p>ایجاد انگیزه‌ی درونی یادگیری در دانشجویان با استفاده از تنبیه و تشویق مناسب و به‌موقع.</p> <p>داشتن نقش راهنما و تسهیل‌کننده‌ی یادگیری در فرایند تدریس.</p> <p>هدایت و راهبری فرایند یاددهی-یادگیری و ایفای نقش تسهیل‌گری.</p>

یادگیری دانشجویان و پرورش افراد کارآمد تشکیل‌گرفته است.

با توجه به نتایج جدول ۵، از مجموع ۷۲ کُد باز مرتبط با راهبردها، ۲۰ کُد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل رشد و توسعه‌ی دانشجویان بودند که این عامل خود از ۲ عامل محوری تأکید بر

شکل ۱. خلاصه‌ی کدگذاری محوری و انتخابی راهبردها

جدول ۶: مقولات فرعی وابسته به عامل توسعه‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
توسعه‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی	رشد و شکوفایی دانشجویان	ارتقای تفکر انتقادی دانشجویان از طریق کاوشگری، حل مسئله و بازانديشي. توسعه‌ی قابلیت‌های بدنی افراد از طریق آموزش تربیت‌بدنی. تقویت فرهنگ پرسش و پاسخ در بین دانشجویان. مشارکت، تعامل و تشریک‌مساعی دانشجویان در سازماندهی و ارزیابی فعالیت‌های کلاسی.
	پیشرفت رشته‌ی تربیت‌بدنی	دستیابی به اهداف آموزشی. تحقق اهداف دانشی دروس مختلف. توسعه‌ی اقدامات مناسب برای کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری در دروس تربیت‌بدنی. ارائه و آموزش دروس تربیت‌بدنی برای کلیه‌ی اقشار. توسعه‌ی مهارت‌های کاربردی در دروس تربیت‌بدنی. ایجاد آگاهی نسبت به فرآیند تدوین، اجرا و ارزشیابی فرآیند تدریس.

محوری رشد و شکوفایی دانشجویان و پیشرفت رشته‌ی تربیت‌بدنی تشکیل گردیده است.

با توجه به نتایج جدول ۶، از مجموع ۲۴ کد باز مرتبط با پیامدها/دستاوردها، ۱۰ کد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل توسعه‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بودند که این عامل خود از ۲ عامل

جدول ۷: مقولات فرعی وابسته به عامل بهبود کیفیت زندگی

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
بهبود کیفیت زندگی	بهبود سبک زندگی	پرورش روحیه‌ی احترام به شخصیت افراد و مراعات حقوق مادی و معنوی آنان. پرورش روحیه‌ی مشارکت و همکاری در فعالیت‌های گروهی. کمک به ارتقای برابری برای اقشار آسیب‌پذیر در جلسات تربیت‌بدنی. توسعه‌ی دانش به‌منظور ارتقای سبک زندگی پایدار در حین برگزاری کلاس‌های تربیت‌بدنی.
	توسعه‌ی اجتماعی	توسعه‌ی علوم و فنون و مهارت‌های موردنیاز فرد و جامعه. پرورش روحیه‌ی کتاب‌خوانی و مطالعه. کمک به ارتقای شناخت فرهنگ و محصولات بومی در دروس تربیت‌بدنی.

زندگی بودند که این عامل خود از ۲ عامل محوری بهبود سبک زندگی و توسعه‌ی اجتماعی تشکیل گردیده است.

با توجه به نتایج جدول ۷، از مجموع ۲۴ کد باز مرتبط با پیامدها/دستاوردها، ۷ کد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل بهبود کیفیت

جدول ۸: مقولات فرعی وابسته به عامل پرورش صفات اخلاقی

مقولات اصلی	مقولات فرعی	کدهای باز
پرورش صفات اخلاقی	رشد و توسعه‌ی معنوی	پرورش روحیه‌ی توجه به تربیت‌بدنی به‌عنوان زمینه‌ای برای رشد معنوی انسان. بهبود سلامت روان افراد مختلف جامعه به‌واسطه‌ی آموزش تربیت‌بدنی. کمک به کاهش مصرف مواد مخدر و آسیب‌زا توسط قشر جوان.
	بهبود رابطه‌ی معلم و دانشجو	علاقه‌مند شدن معلمان به فعالیت. کم شدن فاصله بین استاد و دانشجو. کاهش نابرابری جنسیتی در دروس تربیت‌بدنی. انگیزه بخشی به دانشجویان.

توسعه‌ی معنوی و بهبود رابطه‌ی معلم و دانشجو تشکیل گردیده است.

با توجه به نتایج جدول ۸، از مجموع ۲۴ کُد باز مرتبط با پیامدها/دستاوردها، ۷ کُد، تشکیل‌دهنده‌ی عامل پرورش صفات اخلاقی بودند که این عامل خود از ۲ عامل محوری رشد و

شکل ۲: خلاصه‌ی کُدگذاری محوری و انتخابی دستاوردها

(۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷)، Peng & Jiang (2023) و Maksimović & Lazić (2023). همگی بر اهمیت ارتقای مداوم دانش در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت که یکی از راهبردهای مؤثر در راستای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان این است که آن‌ها به‌طور مستمر و مداوم سعی در ارتقای دانش خود داشته و آن را مطابق با دانش روز دنیا، به‌روزرسانی کنند.

دومین مقوله، آگاهی و دانش بود که دربرگیرنده‌ی مواردی مانند حرکت در راستای شرح وظایف، ارزشیابی منظم و سازنده، توجه به ظاهر خود و سلامتی و بهداشت شخصی، به‌کارگیری و تقویت روش‌های نو و خلاقانه در فرآیند آموزش، اصلاح ساختار و فرآیندها به‌صورت مداوم و به‌منظور ارتقای اثربخشی آموزش، گوش دادن فعال به دانشجویان در کلاس درس، ارتقای مداوم خود به‌ویژه در روش‌های تدریس و آموزش، دانش در خصوص مدل‌های سازمانی کلاس درس، تقویت دانش‌پایه و اطلاعات عمومی خود، قبل از تدریس هر موضوع، جلب‌توجه دانشجویان به فرآیند تدریس با استفاده از مهارت‌های کلامی، ارتقای دانش

بحث و نتیجه‌گیری

در رابطه با راهبردهای مرتبط با توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق، ۷۲ مفهوم، ۷ مقوله‌ی فرعی و ۳ مقوله‌ی اصلی شناسایی شد. اولین مقوله‌ی اصلی، توسعه‌ی دانش شخصی بود که این عامل خود از ۲ عامل محوری ارتقای مداوم دانش خود و آگاهی و دانش تشکیل گردیده است.

اولین مقوله یعنی ارتقای مداوم دانش خود، شامل مواردی مانند درگیر شدن معلم با شبکه‌های حرفه‌ای تدریس و گروه‌های وسیع‌تر، شرکت در دوره‌های کوتاه‌مدت و عملی برای به‌روز کردن دانش تخصصی خود، تقویت و ارتقای توانمندی‌های کلامی و فن بیان خود، ارتباط داشتن با گروه‌های علمی مرتبط با رشته‌ی خود، همکاری و تشریک‌مساعی با همکاران خود و مشارکت‌جویی علمی و تبادل تجارب و دستاوردهای علمی و حرفه‌ای در سطوح مختلف است.

در این زمینه، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، رستمی و همکاران (۱۴۰۰)، اولی و همکاران (۱۴۰۰)، رضوانیان و همکاران (۱۳۹۹)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران

استفاده از آنان در فرآیند آموزش، دانش‌افزایی مستمر و روزآمد کردن اطلاعات علمی و تخصصی و توسعه‌ی شایستگی‌های پژوهشی و به‌کارگیری آن برای بهسازی شیوه‌ی تدریس می‌باشد.

در این خصوص، اولی و همکاران (۱۴۰۰)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸) و Maksimović & Lazić (2023)، همگی بر اهمیت تأکید بر پژوهش در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت که یکی از راهبردهای مؤثر در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان، علاوه بر آموزش، تأکید بر پژوهش برای خود و برای دانشجویان بوده که می‌تواند به ارتقای شایستگی این افراد کمک شایانی نماید.

سومین مقوله یعنی ایجاد کلاس درس پویا مواردی همچون بیان احساسات و اعتقادات خویش به نحوی مناسب، رفتار عادلانه‌ی استاد، توجه به تفاوت‌های فردی، ایجاد جو و فضای باز، رعایت نظم در کلاس، ایجاد انگیزه و نشاط در کلاس درس، ایجاد محیطی برای پذیرش مسئولیت و انجام کار گروهی و مستقل یادگیرندگان، فراهم آوردن فرصت برابر برای تمامی افراد حاضر در کلاس تربیت‌بدنی، ایجاد فرصت‌های برابر برای دانشجویان در رشد و مهارت آموزشی آنان، ارائه‌ی بازخورد مناسب به دانشجویان، داشتن صبر و حوصله در کلاس و در پاسخ به سؤالات دانشجویان، استفاده از مثال‌های مناسب در فرآیند آموزش، داشتن راهبردهای مناسب در پرورش خلاقیت و حل مسئله‌ی دانشجویان، الهام بخشی به دانشجویان با معرفی افراد الگو و انعطاف‌پذیر بودن در آموزش را در برمی‌گیرد.

در این راستا، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، رضوانیان و همکاران (۱۳۹۹)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر اهمیت ایجاد کلاس درس پویا در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت که معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی با ایجاد یک کلاس درس پویا و داشتن رفتاری منصفانه و برابر و به‌دوراز تبعیض با تمامی دانشجویان خود، می‌توانند شایستگی‌های آموزشی‌شان را توسعه دهند.

سومین مقوله‌ی اصلی، رشد و توسعه‌ی دانشجویان بود که این عامل خود از ۲ عامل محوری تأکید بر یادگیری دانشجویان و پرورش افراد کارآمد تشکیل گردیده است.

اولین مقوله یعنی تأکید بر یادگیری دانشجویان، شامل مواردی چون فراهم کردن فرصت برای مشارکت تمامی دانشجویان در فعالیت‌های آموزشی از طریق برنامه‌ریزی دقیق برای تجارب یادگیری، تعیین اهداف یادگیری چالش‌برانگیز و طراحی، تنظیم

و مهارت‌های خود، بازاندیشی و نقادی مداوم شیوه‌ی عمل تربیتی خود و دیگران به‌منظور اصلاح و بهسازی آن، آشنایی با شیوه‌های متفاوت ارزشیابی و استفاده از آن‌ها و استفاده از نتایج ارزشیابی برای تعدیل و اصلاح آموزش است.

در این خصوص، رستمی و همکاران (۱۴۰۰)، اولی و همکاران (۱۴۰۰)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Maksimović & Lazić (2023)، همگی بر اهمیت آگاهی و دانش در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان گفت که معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در راستای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی خود و دستیابی به این مهم، باید همواره سطح آگاهی و دانش خود را ارتقا بخشند.

دومین مقوله‌ی اصلی مرتبط با راهبردها، توجه به آموزش و کلاس درس بود که این عامل خود از ۳ عامل محوری برنامه‌ریزی آموزشی مناسب، تأکید بر پژوهش و ایجاد کلاس درس پویا تشکیل گردیده است.

اولین مقوله‌ی محوری یعنی برنامه‌ریزی آموزشی مناسب، مواردی مانند به‌کارگیری راهبردهای مناسب در طرح سؤالات جهت کمک به دانشجویان برای تفکر و حل مسئله، به‌کارگیری راهبردهایی برای افزایش تفکر انتقادی و ایجاد تجربه‌های یادگیری، برخورداری از آگاهی و مهارت‌های ذهنی به‌منظور شناخت و تحلیل مسائل مختلف، دانستن مواد و منابع تدریس، کمک به دانشجویان در درک مسائل به روش علمی و تهیه و تدوین طرح درس روزانه را شامل می‌شود.

در این زمینه، رستمی و همکاران (۱۴۰۰)، اولی و همکاران (۱۴۰۰)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Maksimović & Lazić (2023)، همگی بر اهمیت برنامه‌ریزی آموزشی در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان دریافت که یکی دیگر از راهبردهای مؤثر در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان، برنامه‌ریزی آموزشی به شکل مناسب و هدفمند و هم‌راستا با اهداف و طرح درس کلاس است.

دومین مقوله، تأکید بر پژوهش بود که شامل مواردی چون به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی جدید، ارائه مطالب بر اساس تحقیقات، تلفیق پژوهش در آموزش، تشکیل تیم‌های تحقیقاتی، تقویت فعالیت‌های تیمی و کار گروهی دانشجویان با دادن پروژه‌های علمی به آنان، ترویج کار تیمی و گروهی در کلاس درس، مطالعه‌ی منظم پژوهش‌های علمی مرتبط با تربیت‌بدنی، جستجو و تحلیل نظریه‌ها و تازه‌های علمی مربوط به تربیت‌بدنی، تحلیل مفاهیم و مهارت‌های اساسی تربیت‌بدنی و

ورزشی در عراق، ۲۴ مفهوم، ۶ مقوله‌ی فرعی و ۳ مقوله‌ی اصلی شناسایی شد. اولین مقوله‌ی اصلی، توسعه‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی بود که این عامل خود از ۲ عامل محوری رشد و شکوفایی دانشجویان و پیشرفت رشته‌ی تربیت‌بدنی تشکیل گردیده است.

اولین مقوله یعنی رشد و شکوفایی دانشجویان دربرگیرنده‌ی مواردی چون ارتقای تفکر انتقادی دانشجویان از طریق کاوشگری، حل مسئله و بازانديشي، توسعه‌ی قابلیت‌های بدنی افراد از طریق آموزش تربیت‌بدنی، تقویت فرهنگ پرسش و پاسخ در بین دانشجویان و مشارکت، تعامل و تشریک‌مساعی دانشجویان در سازماندهی و ارزیابی فعالیت‌های کلاسی است.

در این زمینه، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی رشد و شکوفایی دانشجویان در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت در صورت کاربست درست راهبردهای ذکرشده در خصوص توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی عراق، می‌توان شاهد رشد و شکوفایی دانشجویان این رشته در زمینه‌های مختلف زندگی بود.

دومین مقوله، پیشرفت رشته‌ی تربیت‌بدنی بود و عواملی همچون دستیابی به اهداف آموزشی، تحقق اهداف دانشی دروس مختلف، توسعه‌ی اقدامات مناسب برای کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری در دروس تربیت‌بدنی، ارائه و آموزش دروس تربیت‌بدنی برای کلیه‌ی اقشار، توسعه‌ی مهارت‌های کاربردی در دروس تربیت‌بدنی و ایجاد آگاهی نسبت به فرآیند تدوین، اجرا و ارزشیابی فرآیند تدریس را شامل می‌شود.

در این خصوص، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی پیشرفت رشته‌ی تربیت‌بدنی دانشجویان در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان دریافت که با استفاده‌ی اصولی و درست از راهبردهای اشاره‌شده، می‌توان موجبات رشد و توسعه‌ی رشته‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در کشور عراق را فراهم آورد.

دومین مقوله‌ی اصلی در زمینه‌ی پیامدها، بهبود کیفیت زندگی بود که این عامل خود از ۲ عامل محوری بهبود سبک زندگی و توسعه‌ی اجتماعی تشکیل گردیده است.

در خصوص اولین مقوله‌ی محوری یعنی بهبود سبک زندگی، مشخص شد که این عامل مواردی مانند پرورش روحیه‌ی احترام

و توالی برنامه‌های یادگیری، تلفیق فناوری‌های دیجیتال در فرآیند یاددهی و یادگیری، ایجاد محیط جذاب و مناسب برای یادگیری، استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش تربیت‌بدنی، استفاده از دانش تخصصی در طراحی موقعیت‌های یادگیری در کلاس درس، معنادار کردن امر یادگیری با ایجاد پیوند بین آموخته‌های قبلی و جدید دانشجویان، ایجاد علاقه و هیجان در دانشجویان نسبت به یادگیری با تأکید بر اهمیت دانش و مهارت‌های گنجانده‌شده در درس، ایجاد انگیزه‌ی درونی یادگیری در دانشجویان با استفاده از تنبیه و تشویق مناسب و به‌موقع، داشتن نقش راهنما و تسهیل‌کننده‌ی یادگیری در فرآیند تدریس و هدایت و راهبری فرآیند یاددهی-یادگیری و ایفای نقش تسهیل‌گری است.

در این رابطه، رضوانیان و همکاران (۱۳۹۹)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر اهمیت تأکید بر یادگیری دانشجویان در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت که یکی از راهبردهای مؤثر در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان، تأکید بر یادگیری دانشجویان بوده که به‌نوعی یکی از مهم‌ترین اهداف حیطة‌ی آموزش نیز محسوب می‌گردد.

دومین مقوله یعنی پرورش افراد کارآمد، شامل مواردی مانند هدایت فراگیران در انتخاب و استفاده از امکانات و رشته‌های ورزشی، ایجاد انگیزه و اعتماد در دانشجو، ایجاد بستر رشد و توانمندسازی دانشجویان، تقویت فعالیت‌های دانشجویان از طریق تشویق و پاداش، استفاده‌ی مناسب از تشویق و تنبیه، تفویض اختیارات و مسؤلیت‌های مختلف به دانشجویان در حین دوره‌ی آموزش، تقویت جنبه‌های همدلانه و روابط دوستانه بین دانشجویان، برخورد توأم با عدالت با دانشجویان با توجه به تنوع، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آنان و توجه به علایق، استعدادها، نیازها و توانایی‌های متفاوت دانشجویان است.

در این زمینه، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر اهمیت پرورش افراد کارآمد در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند. بنابراین، می‌توان دریافت که معلم تربیت‌بدنی و علوم ورزشی علاوه بر آموزش دانشجویان خود، باید مسئله‌ی پرورش آن‌ها به‌عنوان افرادی مفید برای جامعه‌ی خود را نیز مدنظر و توجه قرار دهد.

در رابطه با دستاوردها/پیامدهای مرتبط با توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم

توسعه یابد، بُعد معنوی معلمان و دانشجویان است. دومین و آخرین مقوله‌ی محوری، بهبود رابطه‌ی معلم و دانشجو بوده و شامل مواردی چون علاقه‌مند شدن معلمان به فعالیت، کم شدن فاصله‌ی بین استاد و دانشجو، کاهش نابرابری جنسیتی در دروس تربیت‌بدنی و انگیزه بخشی به دانشجویان می‌باشد.

در این خصوص، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی رابطه‌ی معلم و دانشجو در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند، بنابراین، می‌توان بیان داشت که به‌واسطه‌ی توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان، می‌توان به توسعه و ارتقا و بهبود رابطه‌ی آنان با دانشجویان خود و ایجاد کلاس درس صمیمانه و عادلانه کمک کرد.

با مرور و بررسی سایر پژوهش‌ها و یافته‌های پژوهش حاضر، می‌توان بیان داشت که معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی کشور عراق می‌توانند با توجه دائم و مستمر به خود و به‌روزرسانی منظم انواع دانش خود در زمینه‌ی تخصصی، سنجش و ارزیابی منظم فرآیند تدریس خود و میزان یادگیری دانشجویانشان و نشان دادن توجه مثبت نسبت به آن‌ها، که البته پیش‌زمینه‌ی تمامی این موارد عشق و علاقه نسبت به رشته و حیطة‌ی کاری آن‌ها است، می‌توانند شایستگی‌های آموزشی خود را توسعه بخشیده و بدین ترتیب به رشد و توسعه‌ی اجتماعی به‌طور کلی، بهبود کیفیت و سبک زندگی و رشد و توسعه‌ی رشته‌ی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، کمک نمایند. با توجه به فراوانی و تعداد تکرار کدهای استخراج‌شده از مقالات و کلام مصاحبه‌شوندگان پژوهش، مهم‌ترین پیشنهادات در راستای توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در عراق، به قرار زیر هستند:

- تعامل و درگیر شدن معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی با شبکه‌های حرفه‌ای تدریس و گروه‌های وسیع‌تر (شبکه‌سازی)؛
- طراحی سؤالات با هدف کمک به دانشجویان برای تفکر و حل مسئله؛
- افزایش تفکر انتقادی و ایجاد تجربه‌های مختلف و متنوع یادگیری برای دانشجویان در کلاس درس؛
- تعیین اهداف یادگیری چالش‌برانگیز و طراحی، تنظیم و توالی برنامه‌های یادگیری؛
- حضور منظم در دوره‌های کوتاه‌مدت و کاربردی برای به‌روزرسانی دانش تخصصی خود؛
- فراهم آوردن فرصت برابر و به‌دوراز تبعیض برای مشارکت تمامی دانشجویان در فعالیت‌های آموزشی از طریق برنامه‌ریزی

به شخصیت افراد و مراعات حقوق مادی و معنوی آنان، پرورش روحیه‌ی مشارکت و همکاری در فعالیت‌های گروهی، کمک به ارتقای برابری برای افشار آسیب‌پذیر در جلسات تربیت‌بدنی و توسعه‌ی دانش به‌منظور ارتقای سبک زندگی پایدار در حین برگزاری کلاس‌های تربیت‌بدنی را در برمی‌گیرد.

در این زمینه، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی بهبود سبک زندگی در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند. بنابراین، می‌توان مشاهده کرد که با استفاده از راهبردهای مناسب در زمینه‌ی توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، می‌توان شاهد بهبود سبک زندگی این افراد و همچنین دانشجویان آن‌ها بود.

دومین مقوله‌ی محوری یعنی توسعه‌ی اجتماعی، مواردی مانند توسعه‌ی علوم و فنون و مهارت‌های موردنیاز فرد و جامعه، پرورش روحیه‌ی کتاب‌خوانی و مطالعه و کمک به ارتقای شناخت فرهنگ و محصولات بومی در دروس تربیت‌بدنی را شامل می‌شود.

در این خصوص، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی توسعه‌ی اجتماعی در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

در این خصوص، می‌توان بیان داشت که توسعه‌ی اجتماعی، یکی از دستاوردهای بارز و مهم حاصل از توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان است.

سومین و آخرین مقوله‌ی اصلی مرتبط با پیامدها و دستاوردها، پرورش صفات اخلاقی بود که این عامل خود از ۲ عامل محوری رشد و توسعه‌ی معنوی و بهبود رابطه‌ی معلم و دانشجو تشکیل گردیده است.

اولین مقوله‌ی محوری یعنی رشد و توسعه‌ی معنوی، مواردی مانند پرورش روحیه‌ی توجه به تربیت‌بدنی به‌عنوان زمینه‌ای برای رشد معنوی انسان، بهبود سلامت روان افراد مختلف جامعه به‌واسطه‌ی آموزش تربیت‌بدنی و کمک به کاهش مصرف مواد مخدر و آسیب‌زا توسط قشر جوان را در برمی‌گیرد.

در این راستا، محبی و همکاران (۱۴۰۱)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۸)، جعفری راد و همکاران (۱۳۹۸)، شبانی و همکاران (۱۳۹۷) و Peng & Jiang (2023)، همگی بر مسئله‌ی رشد و توسعه‌ی معنوی در توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان اشاره داشته‌اند.

بنابراین، می‌توان بیان داشت که یکی دیگر از ابعادی که به‌واسطه‌ی توسعه‌ی شایستگی‌های آموزشی معلمان می‌تواند

دقیق برای کسب تجارب یادگیری؛

• هدایت و راهنمایی دانشجویان در انتخاب و استفاده از امکانات و رشته‌های ورزشی؛

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

واژه نامه

۱. پژوهش‌های کیفی
1. Qualitative Research

منابع فارسی

اولی، اسماعیل؛ ارشدی، نعمت‌الله؛ موسی پور، نعمت‌الله؛ یادگارزاده، غلامرضا (۱۴۰۰). امکان‌سنجی و شناسایی عوامل تسهیل‌کننده و بازدارنده آموزش مبتنی بر شایستگی در تربیت معلمان شیمی (مطالعه موردی: استان زنجان). دو فصلنامه مطالعات برنامه درسی آموزش عالی، ۱۲(۳۳)، ۱۰۳-۱۲۹.

ایزدی، صمد؛ تقیان، زهرا و عزیز شمامی، مصطفی (۱۳۹۸). نیازسنجی آموزشی معلمان تربیت بدنی-استان مازندران. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۵(۲۹)، ۱۹۵-۲۱۲. بذرافشان، صابره؛ زارعی زوارکی؛ اسماعیل؛ شریفی درآمدی، پرویز و دلاور، علی (۱۴۰۰). معرفی و اعتبار یابی شایستگی‌های دانشجو معلمی آموزش ویژه. دو فصلنامه مطالعات برنامه درسی آموزش عالی، ۱۲(۲۴)، ۲۴۹-۲۷۵.

جعفری راد، علی؛ زاهد بابان، عادل؛ مرادی، مسعود؛ ثمری، عیسی (۱۳۹۸). الگوی مفهومی توسعه شایستگی مدیران مدارس متوسطه، نظریه‌ای داده بنیاد. مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی، ۷(۴): ۱۶۳-۱۸۸.

رستمی، پیمان؛ ویسی، کورش؛ غفوری، فرزاد؛ علی‌آبادی، سمیرا (۱۴۰۰). شناسایی شاخص‌های شایستگی دانشجو- معلمان تربیت‌بدنی و عوامل زمینه‌ای مؤثر بر آن. فصلنامه علمی - پژوهشی تعلیم و تربیت، ۳۷(۱): ۱۰۳-۱۲۰.

رضوانیان، مهرناز سادات؛ جعفری ثانی، حسین؛ کرمی، مرتضی (۱۳۹۹). شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های شایستگی تدریس معلمان مبتنی بر دیدگاه‌های آینده‌نگرانه جهانی. اولین همایش ملی برنامه درسی و اشتغال.

سامخانی، ی؛ آقازاده، ج؛ پریخانی، ش؛ آران اردبیلی، ع؛ زارع، س؛ و عیسی زاده، س (۱۳۹۳). رابطه بین آموزش ضمن خدمت معلمان تربیت‌بدنی و توانمندسازی شغلی، انجمن زیست‌شناسی، مجله بین‌المللی، ۶(۲)، ۱۸۹-۱۹۳.

شبان، راضیه؛ خورشیدی، عباس؛ عباسی، لطف اله؛ فتاحی واجارگاه، کوروش (۱۳۹۷). ارائه الگوی شایستگی برای مدیران دوره ابتدایی آموزش و پرورش شهر تهران. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۲، ۷۹-۹۴.

محبی، علی؛ فرحوش، معصومه؛ بدالهی، سارا (۱۴۰۱). سنجش ابعاد صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ایران: مطالعه مروری تلفیقی. نوآوری‌های آموزشی، ۳۱(۴)، ۲۹-۶۴.

محمدی، محمد و شریف‌زاده، فتاح (۱۳۹۶). طراحی الگوی مدیریت عملکرد با رویکرد توسعه منابع انسانی در بخش دولتی. آموزش و توسعه منابع انسانی، ش ۱۵.

میرحسینی، فرناز سادات؛ آقایی، نجف و صفاری، مرجان (۱۳۹۸). طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۱۷(۷)، ۱۷-۳۳.

ناصیحی فر، وحید؛ امیری، مقصود و مبارک‌آبادی، هوشنگ (۱۳۹۷). مؤلفه‌های توسعه منابع انسانی سازمان‌های کوچک و متوسط (SMEs) برای دستیابی به عملکرد بهتر. پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، ۱۰(۳)، ۲۵-۴۶.

نظرزاده دناک، زینب؛ محمودی، امیر حسین؛ و خورشیدی، عباس. (۱۴۰۳). شناسایی مولفه‌های الگوی شایستگی‌های حرفه‌ای مدیران آموزشی سازمان برنامه و بودجه کشور با استفاده از معادلات ساختاری. رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۱(۶)، ۲۰۳-۲۱۹.

همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضانی‌نژاد، رحیم و علیمردانی، احمد (۱۳۸۶). ارزیابی مسابقات دانشجویی - معلمان تخصصی تربیت‌بدنی، مجله جنبش ایران، ۳۱(۳): ۱۳۵-۱۴۸.

هنری، حبیب (۱۳۹۷). طراحی مدل صلاحیت‌ها و ویژگی‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و ورزش. مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۵(۳)، ۵۵-۶۸.

فهرست منابع

Avali, A., Arshadhi, N., Musapour, N., Yadgarzadeh, Gh. (2021). Feasibility and identification of facilitating and inhibiting factors of competency-based education in chemistry teacher training (case study: Zanjan province). *Bi-Quarterly Journal of Higher Education Curriculum Studies*, 12(23), 103-129. [Persian]

- Iranian teachers' professional qualifications: a consolidated review study. *Educational Innovations*, 21(4), 29-64. [Persian]
- Mohammadi, M., Sharifzadeh, F. (2016). Designing a performance management model with the approach of developing human resources in the government sector. *Training and development of human resources*, No. 15. [Persian]
- Nasehi Far, V., Amiri, M., Mubarakabadi, H. (2017). Human resource development components of small and medium enterprises (SMEs) to achieve better performance. *Human resource management research*, 10(3), 25-46. [Persian]
- Nazarzadeh Danak, Z., Mahmoudi, A., & Sohri, A. (2024). Identifying the components of the model of professional competencies of educational managers of the program and budget organization of the country using structural equations. *A new approach to children's education*, 6(1), 203-219. [Persian]
- Peng, L., Jiang, M. (2023). A study on the competency of physical education teachers at the basic education level in China. 18(8), 218-224.
- Rezvani, M., Jafari Thani, H., Karami, M. (2019). Identifying the components and indicators of teachers' teaching competence based on global forward-looking views. *The first national conference on curriculum and employment*. [Persian]
- Rostami, P., Vesey, K., Ghafouri, F., Aliabadi, S. (2021). Identification of competency indicators of physical education student-teachers and relevant factors. *Scientific-Research Quarterly of Education and Training*, 37(1): 103-120. [Persian]
- Samkhani, Y., Aghazadeh, J., Parikhani, S., Aran Ardabili, A., Zare, S., Isasazadeh, S. (2013). Relationship between in-service training of physical education teachers and career empowerment, *Society of Biology, International Journal*, 6(2), 189-193. [Persian]
- Shabani, R., Khorshidi, A., Abbasi, L., Fathi Vajargah, K. (2017). Presenting a competency model for the principals of primary education in Tehran. *Research in educational systems*, 12, 79-94. [Persian]
- Vare, P., Arro, G., de Hamer, A., Del Gobbo, G., de Vries, G., Farioli, F., ... & Zachariou, A. (2019). Devising a competence-based Bazarafshan, P., Zarei Zwarki, A., Sharifi Awadi, P., Delawar, A. (2021). Introducing and validating the qualifications of special education student teachers. *Two Quarterly Journals of Higher Education Curriculum Studies*, 12(24), 249-275. [Persian]
- Couture, J.C., Grøttvik, R., & Sellar, S. (2020). A profession learning to become: the promise of collaboration between teacher organizations and academia. Paper commissioned for the UNESCO Futures of Education report (forthcoming, 2021).
- Ezadi, P., Thaqafian, Z., Azizi Shamami, M. (2018). Educational needs assessment of physical education teachers - Mazandaran province. *Journal of sports management and movement behavior*, 15(29), 195-212. [Persian]
- Hematinejad, M.A., Ramezani-nejad, R., Alimardani, A. (2016). Evaluation of university competitions - specialized physical education teachers, *Iranian movement magazine*, (31): 135-148. [Persian]
- Honary, H. (2017). Designing a model of qualifications and professional characteristics of physical education and sports teachers. *Organizational behavior management studies in sports*, 5(3), 55-68. [Persian]
- Jafari Rad, A., Zahid Bablan, A.S., Moradi, M., Samari, A. (2018). Conceptual model of competence development of secondary school principals, a theory of foundation data. *Social-Cultural Development Studies*, 7(4): 163-188. [Persian]
- Kiffer, S., & Tchibozo, G. (2013). Developing the Teaching Competences of Novice Faculty Members: a review of international literature. *Policy Futures in Education*, 11(3), 277-289.
- Maksimović, J., & Lazić, N. (2023). Competences of physical education teachers in education supported by digital technology, *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*, 11(2), 331-341 .
- Mirhosseini, F., Aghaei, N., Safari, M. (2018). Designing a professional qualification model for physical education teachers in Iran. *Research in educational sports*, 17(7), 17-33. [Persian]
- Mohabi, A., Farhoosh, M., Yadollahi, S. (2022). Measuring the dimensions of

- Education and Learning (EduLearn) 15(3):414-424.
- Winnick, J. P., & Porretta, D. L. (2016). Adapted physical education and sport. Human Kinetics.
- Zare Abandansari, M., Moharramzadeh, M., & Rezapour, F. (2022). Phenomenology of effective factors in learning disabilities and reduction of motivation for active participation of transgender students in learning physical education lessons in schools (by providing a solution training program for educators of sustainable development: Lessons learned. Sustainability, 11(7), 1890.
- Vaughn S, Rye J, Allen A, Bok A, Mauk K, Park L (2022). Updated competency model for professional rehabilitation nursing: Practice applications. Rehabilitation Nursing Journal 47(1):12-23.
- Wardani L, Sekarini D, Syaputra R, Kartikawati M, Dawanti R, Mulia D, Malek M (2021). Career of horizontal education mismatch workers: Career competency, job crafting, and work engagement. Journal of